

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/133/2021
Identifikačné číslo spisu: 4417214020
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:4417214020.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Majetkový Holding, a. s., Bratislava, Prievozská 2/A, IČO: 35 823 364, zastúpenej Mgr. Martinom Babčanikom, advokátom, so sídlom v Miloslavove, Oravská ulica 1348/8, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, IČO: 00 166 073, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13C/111/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 15. apríla 2021, sp. zn. 9Co/59/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 15. apríla 2021, sp. zn. 9Co/59/2020, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa svojou žalobou domáhala náhrady škody, ktorá jej mala byť spôsobená vo výške 13 213,16 € nesprávnym úradným postupom zo strany súdneho exekútora v exekučnej veci vedenej Okresným súdom Nové Zámky pod č. k. Er/1820/1997 (EX 553/97) tým, že súdny exekútor V. S. O. (a neskôr ani jeho náhradník) doteraz právoplatne nerozhodli o rozvrhu výťažku dražby, pretože oba rozvrhy neboli súdom schválené. Uviedla, že vyzvala exekútora a aj jeho náhradníkov k vydaniu výťažku dražby, avšak neúspešne a tvrdila, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu exekútora, ktorým jej bola spôsobená škoda, keď súdny exekútor nesplnil svoju povinnosť a neodovzdal vymožené finančné prostriedky, ktoré navyše V. S. O. spotreboval na nezistené účely.

2. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 21. februára 2020, č. k. 13C/111/2017-207, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 13.213,16 eura s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne od 13.05.2017 do zaplatenia, a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Uviedol, že boli splnené všetky zákonné obligatórne predpoklady pre priznanie nároku na náhradu škody. Uzavrel, že súdny exekútor V. S. O. sa dopustil nesprávneho úradného postupu, keď v rozpore s § 16 a nasl. Exekučného poriadku nevykonal vyúčtovanie daného exekučného konania, pričom na jeho bankovom účte sa nenachádzali ani finančné prostriedky vymožené v predmetnom exekučnom konaní. Žalobkyni nepochybne vznikla škoda spočívajúca v zmenšení sa jej majetku, ktorý by v prípade správneho úradného postupu súdneho exekútora bol narástol o výťažok z dražby a taktiež bolo nesporne

preukázané, že medzi vznikom tejto škody a nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora je priama príčinná súvislosť, keď je nepochybné, že konal v rozpore s úradným postupom, ktorý mu stanovuje exekučný poriadok. Záverom konštatoval, že judikatúra, na ktorú žalovaná poukazovala, sa v prípade rozhodnutí NS SR 1MCdo/8/2017, 6Cdo/27/2016, 6Cdo/9/2016 a 8Cdo/88/17 netýkala vecí obdobných ako je rozhodovanie súdu v tomto prípade a rozhodnutie 4Cdo/199/2015, týkajúce skoršieho uplatnenia nároku na náhradu škody voči exekútorovi a až následne nároku na náhradu škody za nezákonný úradný postup voči štátu, nemožno v tomto prípade použiť.

3. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 15. apríla 2021, sp. zn. 9Co/59/2020 tak, že ho ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti v zmysle § 191 ods. 2 CSP a rozhodnutie náležite odôvodnil. Odvolací súd nezistil žiadne vady v konaní, ktoré by sa týkali procesných podmienok konania. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, a preto je jeho rozhodnutie vecne správne a odvolanie žalovanej bolo potrebné posúdiť ako nedôvodné. Exekútor zodpovedá za škodu spôsobenú výkonom exekučnej činnosti ako štátny orgán. Štát preberá na seba zodpovednosť nahradiť škodu, ktorá vznikne ako dôsledok výkonu exekučnej činnosti súdnym exekútorom. Spomenul argumentáciu žalovanej podporenú rozsiahlou judikatúrou, že nárok na náhradu škody môže byť úspešne uplatňovaný v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. voči štátu len v tom prípade, ak nie je možné dosiahnuť uspokojenie pohľadávky z dôvodu vydania bezdôvodného obohatenia. Svoje závery však odôvodnil odkazom na iné rozhodnutia najvyššieho súdu (2Cdo/48/2010, 2Cdo/155/2011), kde sudy konštatovali, že zákon č. 514/2003 Z. z. nestanovuje za podmienku úspešného uplatňovania nároku na náhradu škody voči štátu zánik povinnosti dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia alebo náhrady škody voči exekútorovi a mal za to, že spravodlivému usporiadaniu vzťahov medzi účastníkmi zodpovedá, aby štát uhradil žalobkyni ako osobe, ktorá bola oprávnená v exekúcii, škodu v prípade zistenia nesprávneho úradného postupu, o ktorom žalobkyňa v podanej žalobe tvrdila, že jej vznikla v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora v exekučnom konaní. Opätovne odvolací súd poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/75/2015, aj na rozhodnutie R 74/2016, podľa ktorých zodpovednosť súdneho exekútora za škodu podľa Exekučného poriadku a zodpovednosť štátu za škodu podľa § 514/2003 Z. z., ktorá bola spôsobená súdnym exekútorom pri výkone exekučnej činnosti, sa vzájomne nevylučujú. V dôsledku nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora, ktorý nevykonal vyúčtovanie daného exekučného konania a po zániku jeho funkcie exekútora neodovzdal výťažok dražby svojmu náhradníkovi na ďalší postup, spôsobil žalobkyni ako oprávnenej škodu, a to v rozsahu, v akom by v prípade dodržania zákonného postupu bol v rozsahu výťažku uspokojený. Keďže náhradník pôvodného súdneho exekútora nedisponuje finančnou čiastkou, ktorá bola získaná z výťažku v dražbe a mohol by ňou uspokojiť vymáhanú pohľadávku žalobkyne, vznikla jej škoda, ktorú si v konaní v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekútora aj dôvodne uplatnila. Námetka žalovanej, že konanie exekútora vykazuje znaky tzv. excesu, predstavuje podľa krajského súdu novoty v zmysle § 366 CSP, na ktoré nemožno prihliadnuť. Ide o nesprávny úradný postup, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov sa tak stalo. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je objektívnou zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie a nie je možné sa jej zbaviť. Argumenty žalovanej o nedostatku aktívnej legitímácie žalobkyne považoval odvolací súd za absolútne nedôvodné, majúce rovnako charakter novôt. Odvolací súd uzavrel, že okresný súd pri posudzovaní výšky náhrady škody mohol ako predbežnú otázku posúdiť výšku uspokojenia vymáhanej pohľadávky v exekučnom konaní, dostatočne ju odôvodnil a je zrejme, ako sa k priznanej sume dopracoval. Samotná odvolacia námietka žalovanej v tomto smere neobsahuje žiadne nové skutkové tvrdenia, s ktorými by sa súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nevysporiadal.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Namietala, že sudy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP. Zároveň namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, a to otázok, od ktorých záviselo rozhodnutie súdu a ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu neboli ešte vyriešené (§ 421 ods. 1

písm. b/ CSP) resp. sú dovolacím súdom rozhodované rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Navrhla napadnutý rozsudok zrušiť, prípadne spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4.1. Prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP videla žalovaná v tom, že napadnuté rozhodnutie je zmätočné, vnútorne rozporné a nepreskúmateľné. Uviedla, že odvolací súd nereagoval na jej námietky týkajúce sa záverov o existencii základu nároku, keďže exekučné konanie ešte nie je skončené a o rozvrhu sa ešte bude musieť rozhodovať. Nereagoval na jej výhrady voči tvrdeniam, ako mohlo dôjsť ku škode nevyplatením výťažku, keď ešte žiaden exekútor nemal voči žalobkyni povinnosť výplaty. Taktiež namietala, ako sa krajský súd vysporiadal s posúdením prednosti práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pred nárokom na náhradu škody, pričom sa nezaoberal jej argumentáciou o neaplikovateľnosti ním zvolenej judikatúry.

4.2. Nesprávne právne posúdenie vecí konajúcimi súdmi videla dovolateľka v nesprávnom riešení otázok: 1) či súdy rozhodujúce podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (príp. zák. č. 58/1969 Zb.) môžu v rámci konania prekročiť skutkový rámec a vychádzať zo svojich hypotéz (ako by rozhodol exekučný súd); 2) či vzniká náhrada škody voči štátu, ktorá predstavuje nevyplatenú pohľadávku v exekučnom konaní, ak došlo k jej postúpeniu na žalobcu po uhradení hodnoty spoluvlastníckeho podielu povinného podielovými spoluvlastníkmi (po zániku pohľadávky v uvedenej časti). Svedčí v prípade pozitívnej odpovede aktívna legitímácia žalobcovi v spore o náhradu škody v prípade nadobudnutia pohľadávky voči dlžníkovi (nie štátu) a či je možné ustáliť existenciu príčinnej súvislosti, ak do deja vstúpilo postúpenie pohľadávky; 3) otázka konkurencie vzniku škody a bezdôvodného obohatenia od iného subjektu.

5. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedla, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu obsahuje všetky zákonné náležitosti. Pokiaľ ide o námietku, že nedošlo ešte ku schváleniu rozvrhu výťažku, k tomuto sa odvolací súd vyjadril už v predchádzajúcom (zrušujúcom) uznesení sp. zn. 9Co/319/2018, v ktorom sa vysporiadal odvolací súd i s otázkou prednosti uplatnenia si práva z bezdôvodného obohatenia. K namietaným otázkam uviedla, že právne významnou pre posúdenie vzniku škody bola výlučne skutočnosť, že pôvodný exekútor nepoukázal svojmu náhradníkovi finančné prostriedky vymožené v exekúcii a nový súdny exekútor tak objektívne nemôže splniť zákonom stanovenú povinnosť uspokojiť vymáhanú pohľadávku žalobkyne, v dôsledku čoho jej vznikla škoda. V súvislosti s aktívnou legitímáciou považovala argumentáciu žalovanej za zmätočnú a vnútorne rozpornú. Pokiaľ šlo o údajnú prednosť uplatnenia si bezdôvodného obohatenia poukázala na objektívnu zodpovednosť a osobitnú povahu exekučného konania, pričom nebol zo strany žalovanej vymedzený nárok na bezdôvodné obohatenie, ktorého sa mala žalobkyňa domáhať ako prvého.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas oprávneným subjektom spĺňajúcim podmienku podľa § 429 ods. 2 písm. b) CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je prípustné a treba ho považovať aj za opodstatnene podané.

7. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné a podmienky prípustnosti dovolania, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. V preskúmvanej veci žalovaná odôvodňovala prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP a uplatnila tiež dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia vecí odvolacím súdom, pričom prípustnosť dovolania vyvodzovala z ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) a c) CSP.

9. Dovolací súd predovšetkým posudzoval prípustnosť dovolania a súčasne aj jeho dôvodnosť z hľadísk uvedených v ustanovení § 420 CSP, t. j. najmä z hľadiska existencie vady, na ktorú poukazovala žalovaná, teda či súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

10. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu. V zmysle § 420 písm. f) CSP je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení a ktorý marí možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj 1Cdo/6/2014, 3Cdo/8/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). Porušenie práva na spravodlivý proces zakladá aj nerešpektovanie právneho názoru odvolacieho súdu vyjadreného v zrušujúcom rozhodnutí, ktorým sú súd prvej inštancie a odvolací súd podľa § 455 CSP viazaní.

11. V preskúmvanej veci predmetom dovolacieho prieskumu bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o potvrdení rozsudku vydaného súdom prvej inštancie, týkajúceho sa uplatnených nárokov na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora v exekučnom konaní, ktorý svojmu nástupcovi neodovzdal vymožené finančné prostriedky z konania, v ktorom bola žalobkyňa oprávnenou.

12. Rozsudok musí obsahovať odôvodnenie preukázateľne vychádzajúce z objektívneho postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu pre rozhodnutie. Súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa nároku, o ktorom rozsudkom rozhoduje a musí byť z neho zrejmé, ako o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

13. V rozsudku musí byť posúdený celý predmet konania v jeho komplexnosti, vo všetkých problematických otázkach, ktoré sú súdnym konaním otvorené. Súd je v konaní povinný poukázať a dostatočne sa zaoberať s argumentami, ktoré žalovaný nárok podporujú, aj s tými, ktoré ho spochybňujú. Aby rozsudok bol preskúmateľný a mohol byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní z hľadiska posúdenia jeho vecnej správnosti, súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa predmetu konania a musí byť z neho zrejmé, na základe akých dôvodov o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

14. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že dovolateľka opodstatnene namietala nedostatočné a nepreskúmateľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že odvolací súd v rozpore s ustanovením § 387 ods. 3 CSP sa náležite nevysporiadal s relevantnými námietkami uplatnenými žalovanou v odvolacom konaní, týkajúcimi sa nesprávneho posúdenia zákonných predpokladov vzniku zodpovednostného vzťahu medzi stranami sporu vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu škody v súvislosti s predmetným exekučným konaním.

15. Formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 393 CSP. Popri tejto všeobecnej úprave umožňuje ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní pred súdom prvej inštancie, pokiaľ

sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 1296 s.).

16. V zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018 zverejneného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 47/2018 je odvolací súd povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Podľa tohto rozhodnutia všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Ako v predmetnom náleze pokračuje ústavný súd: „ustanovenie § 387 ods. 2 CSP umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozhodnutia v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takomto prípade sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.“ Ústavný súd zároveň konštatoval, že absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami sťažovateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama osebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17.1. Krajský súd v predmetnej veci vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti v zmysle § 191 ods. 2 CSP, jeho rozhodnutie náležite odôvodnil, pričom v zmysle § 391 ods. 2 CSP bol súd prvej inštancie viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, vysloveným v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí. Odvolací súd nezistil žiadne vady v konaní, ktoré by sa týkali procesných podmienok konania. Súd prvej inštancie dospel z hľadiska posúdenia žaloby k správne mu záveru, že žaloba žalobkyne bola dôvodná, dospel k správne mu skutkovému a právnemu záveru, a preto je jeho rozhodnutie vecne správne a odvolanie žalovanej bolo potrebné posúdiť ako nedôvodné.

17.2. Dovolateľka namietala proti záverom o existencii škody a príčinnej súvislosti medzi postupom súdneho exekútora a škodou, ktorá jej mala vzniknúť. Nesúhlasila so závermi súdu prvej inštancie, keď uviedla, že kým v exekučnom konaní nedošlo k vydaniu rozvrhu výťažku z dražby, ktorý by bol schválený exekučným súdom, samotné pochybenie súdneho exekútora vznik škody na jej strane nespôsobilo, keďže žiadny exekútor nemal doposiaľ voči žalobkyni povinnosť výplaty, a contrario, aj keby žalobkyňou konkretizované pochybenia súdneho exekútora nenastali a zároveň by absentovalo právoplatné rozhodnutie o rozvrhu výťažku z dražby schválené súdom, majetkový stav žalobkyne by sa nezmenil. V konečnom dôsledku sám súd prvej inštancie konštatoval, že v exekučnom konaní bude ďalej postupované podľa § 154 a nasl. Exekučného poriadku. Napokon namietala i voči posúdeniu prednosti uplatnenia práva na vydanie bezdôvodného obohatenia pred nárokom na náhradu škody, pričom poukázala na neaplikovateľnosť judikatúry, ktorú v súdnej veci použil odvolací i prvoinštančný súd.

18.1. Dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že krajský súd napriek výslovnému príkazu obsiahnutému v § 387 ods. 3 CSP, aby sa v odôvodnení vysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, s takýmito tvrdeniami uvedenými žalovanou ako odvolateľkou v odôvodnení napadnutého rozsudku sa vysporiadal nedostatočne. Žalovaná pritom v podanom odvolaní uviedla podstatné tvrdenia týkajúce sa

skutočnosti, že rozvrh výťažku ešte nebol súdom schválený a súdny exekútor ešte svoju povinnosť nebol povinný splniť. Odvolanie otvorilo otázky spôsobilé spochybniť nielen argumentáciu, ktorú si osvojil súd prvej inštancie ale i samotný žalobný návrh, minimálne niektoré jeho časti, napr. otázku príčinnej súvislosti resp. otázky vzniku škody, pokiaľ by sa uvažovalo napr. nad potenciálnou možnosťou, že by sa náhradný exekútor od svojho predchodcu domohol vrátenia predmetných finančných prostriedkov.

18.2. Žalovaná tiež uviedla, že žalobkyňa sa mala najskôr domáhať od súdneho exekútora bezdôvodného obohatenia. Túto argumentáciu odvolací súd istým spôsobom obišiel, keďže sa venoval aj s poukazom na judikatúru konkurencii náhrady škody voči štátu a náhrady škody voči súdnemu exekútorovi. Týmto smerom však žalovaná vôbec neargumentovala. Nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia sa venoval iba s odkazom na „nejednotnú“ judikatúru najvyššieho súdu, z ktorej si vybral jeden z názorových prúdov reprezentovaných napr. rozhodnutiami sp. zn. 2Cdo/48/2010, 2Cdo/155/2011 a pod., pričom poukázal na objektívny charakter zodpovednosti štátu za škodu. Novšiu judikatúru (napr. 6Cdo/27/2016 alebo 6Cdo/9/2016), ktorá považuje označené rozhodnutia sa exces v judikatúre a tvrdí, že právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci možno uplatniť len vtedy, ak sa dotknutá osoba nemôže úspešne domôcť práva na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tretej osobe, odvolací súd nechal nepovšimnutú. Vzápätí reagoval až na judikatúru, ktorá sa týka konkurencie náhrady škody voči štátu a voči súdnemu exekútorovi priamo, pokiaľ došlo k pochybeniu v postupe súdneho exekútora. Tento postup nemožno akceptovať bez náležitého vysvetlenia, prečo sa odvolací súd pripojil k judikatúre, ktorú považuje takmer jednotne rozhodovacia prax najvyššieho ako aj ústavného súdu, v súlade s prevažnými názormi odbornej spisby, či judikatúry českých súdov za prekonaný, ako ojedinelý odklon, vybočenie od už v súčasnosti ustálenej neskoršej súdnej praxe (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/128/2019).

18.3. Odvolací súd ďalej uviedol, že námietka žalovanej, že konanie súdneho exekútora vykazuje znaky tzv. excesu, pričom poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/27/2016 a NS ČR pod sp. zn. 28Cdo/2699/2010, predstavuje novoty v zmysle § 366 CSP. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že záver o tom, že sa jedná o novoty v odvolacom konaní, nie je správny.

18.3.1. Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom nemožno použiť, pokiaľ nespádajú pod výnimky stanovené v tomto ustanovení. Kritériám prostriedkov procesného útoku alebo procesnej obrany zodpovedajú procesné úkony strán sporu demonštratívne uvedené v § 149:

- skutkové tvrdenia (§ 149 a 150) a popretie skutkových tvrdení protistrany (§ 149 a 151) vyžadujú od súdu prijatie potrebných procesných opatrení pre správne vedenie sporu (tzv. management sporu). Na ich základe súd posúdi, ktoré navrhnuté dôkazy vykoná a ktoré nie. Predloženie nového skutkového tvrdenia až potom, čo už bol určitý dôkaz ohľadom súvisiaceho skutkového tvrdenia vykonaný, môže spôsobiť, že je potrebné dokazovanie doplniť alebo zopakovať.

- návrhy na vykonanie dôkazov (§ 149) vyžadujú, aby súd prijal procesné opatrenia, ktoré sú pre predmetný dôkaz potrebné (napr. vytýčenie ďalšieho pojednávania, nariadenie znaleckého dokazovania, výzva, aby určitá osoba predložila listinu a pod.).

- námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov (§ 149) môžu smerovať k tomu, aby súd vykonal určité opatrenia pred vykonaním alebo v priebehu vykonania dôkazu (napr. námietka k formulácii otázok, ktoré majú byť položené znalcom, alebo námietka vierohodnosti svedka). Námietka predložená až po vykonaní dôkazu môže mať za následok potrebu dôkaz zopakovať.

- hmotnoprávne námietky (§ 149 a 152) sú zvyčajne založené na určitých skutkových tvrdeniach. Vyžadujú preto prijatie obdobných procesných opatrení, ako je uvedené vyššie. (Nie je však vylúčené, že hmotnoprávna námietka nie je založená na nových skutkových tvrdeniach, a teda vyhodnotenie, či je dôvodná, vyplýva už z právneho posúdenia veci bez toho, aby sa od súdu vyžadoval ďalší procesný úkon pred vydaním rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Aj v takom prípade sa však na hmotnoprávnu námietku vzťahujú ustanovenia o koncentrácii konania a neúplnej apelácii.)

18.3.2. Z procesných úkonov v § 149 výslovne neuvedených možno ako prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany klasifikovať (na základe uvedeného pozitívneho a negatívneho kritéria):

- v zásade každý návrh alebo žiadosť na vykonanie určitého procesného úkonu súdu v súvislosti s dokazovaním,

- námietky nedostatku procesných podmienok a námietky nesprávneho procesného postupu (námietky

procesnej vady), ak obsahujú tvrdenia, ktoré vyžadujú vykonanie dôkazov na preukázanie namietaného nedostatku procesných podmienok alebo namietanej procesnej vady (dôkazov na zistenie dôvodnosti námietky). Interpretácia, že námietka nedostatku procesných podmienok alebo námietka procesnej vady (resp. časť týchto procesných úkonov) je za určitých okolností prostriedkom procesného útoku a prostriedkom procesnej obrany, vyplýva aj z gramatického výkladu § 366. Pokiaľ môže súd vyhodnotiť námietku nedostatku procesných podmienok alebo námietku procesnej vady iba na základe právneho posúdenia, bez potreby vykonať dokazovanie, nejde o prostriedok procesného útoku a prostriedok procesnej obrany.

(TOMAŠOVIČ, Marek. § 149 [Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 566-567, marg. č. 2.).

18.3.3. Právny názor, že konanie súdneho exekútora predstavuje exces podľa názoru dovolacieho súdu, nenapĺňa ani jedno z kritérií prostriedku procesného útoku alebo procesnej obrany ako je uvedené v predchádzajúcich odsekoch. Je to len aplikácia práva na skutkovú podstatu zistenú zo skutkového stavu, je teda právnou kvalifikáciou, samotným právnym posúdením. Nemôže byť preto novotou v odvolacom konaní.

18.4. Povinnosťou odvolacieho súdu, preto bolo sa s námietkou žalovanej, že išlo o exces, dôsledne zaoberať, aj v súvislosti citovanou judikatúrou a podľa jednotlivých znakov, ktoré z judikatúry možno vyvodit' (6Cdo/27/2016) vyhodnotiť, či ponechanie si vymožených peňazí exekútorom je exces z jeho úradných povinností, svojvôľa alebo len o nesprávny úradný postup vychádzajúci z nesprávnej aplikácie jeho zákonných povinností (pre porovnanie pozri i sp. zn. 1Cdo/128/2019). Spôsob, akým sa k tomu právnemu názoru žalobkyne vyjadril odvolací súd, nepostačuje.

18.5. Posúdenie veci krajským súdom sa tak neodrazilo v jasnom a zrozumiteľnom zodpovedaní všetkých právnych a skutkovo relevantných otázok. Nemožno hovoriť o tom, že by sa žalovaná „opakovala“ vo svojej argumentácii z konania pred okresným súdom a tento sa s jej argumentáciou, ktorú použila v odvolaní, už vysporiadal. Bez významu je, ako uvádza vo vyjadrení i žalobkyňa, že sa čiastočne k niektorým týmto skutočnostiam už vyjadril odvolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom uznesení. Toto uznesenie jednak nie je predmetom dovolacieho konania, naviac chronologicky napadnutému rozsudku predchádza, pričom nemožno vylúčiť, že odvolací súd mohol zmeniť svoj názor. Naviac krajský súd na svoje prechádzajúce rozhodnutie ani neodkazoval a bolo by pritom absurdné vyvodzovať dôvody meritórneho rozsudku z dôvodov predchádzajúceho kasačného rozhodnutia. Takýto postup nie je možný aj preto, že v konaní pred okresným súdom po vrátení veci, mohlo dôjsť k posunu v zisťovaní skutkového stavu, a teda pôvodné závery odvolacieho súdu pri opätovnom prejednaní veci krajským súdom by mohli byť nepoužiteľné. Súd zodpovedá verejnosti a inštančne nadriadeným štátnym orgánom za presvedčivé a úplne odôvodnenie svojich rozhodnutí, pričom osobitné postavenie a prísnejšie nároky sa vzťahujú na rozhodnutia meritórne.

19. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavného súdu“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. US 14/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

20. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd na záver dodáva, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP bol dôvodný, lebo náležitým neodôvodnením napadnutého rozhodnutia, nevysporiadaním sa s podstatnými námietkami žalovanej v odvolacom konaní, došlo k porušeniu procesných práv strany v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy.

21. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade

uvedenej v ustanovení § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015).

22. Z uvedených dôvodov dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 v spojení s § 450 CSP).

23. V ďalšom konaní je úlohou odvolacieho súdu o odvolaní žalovanej opätovne rozhodnúť. Vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu v tomto uznesení je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.